

प्राथमिक शिक्षा अधिगम स्तर मूल्यांकन - 2024

कक्षा - 5

विषय - संस्कृतम्
नमूना प्रश्न पत्र

पूर्णांक : 80

समय : 02.30 घण्टे

नामांक (अंकों में) दिनांक

नामांक (शब्दों में) वार

निर्देश -

- (1) विद्यार्थी सर्वप्रथम अपने नामांक, दिनांक, वार की पूर्तियाँ करें।
- (2) सभी प्रश्न हल करना अनिवार्य हैं।
- (3) प्रश्नों के अंकभार उनके सामने अंकित हैं।
- (4) प्रत्येक प्रश्न का उत्तर प्रश्नपत्र में दिये गये निर्धारित स्थान पर ही लिखें।
- (5) प्रश्न पत्र के किसी भाग को न फाड़ें, न मोड़ें और न अलग करें।

वीक्षक के हस्ताक्षर

क्र.सं.	दक्षताएँ / (अधिगम क्षेत्र)	अंकभार	प्राप्तांक	प्राप्त ग्रेड
1.	पढ़ना, पढ़कर समझना और लिखना (गद्य) (प्रश्न संख्या - 3, 4, 8, 10, 12, 15)	19		
2.	पढ़ना, पढ़कर समझना और लिखना (पद्य) (प्रश्न संख्या - 1, 2, 5, 7, 14)	11		
3.	व्यावहारिक व्याकरण (प्रश्न संख्या - 6, 9, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 21)	40		
4.	सृजनात्मक अभिव्यक्ति (प्रश्न संख्या - 11, 22)	10		
	योग	80		

परीक्षक के हस्ताक्षर

प्राथमिक शिक्षा अधिगम स्तर मूल्यांकन 20-24

मॉडल प्रश्न पत्र

विषय: संस्कृतम्

कक्षा - पांचवी

बहुविकल्पात्मक प्रश्नाः 1 तः 6 पर्यन्तम्

प्रश्न: 1 आदिकविः अस्ति ।

1

- (अ) वेदव्यासः (ब) कालिदासः
(स) वाल्मीकिः (द) माघः []

प्रश्न: 2. 'उन्नतः' इति पदस्य विलोमपदमस्ति ।

1

- (अ) अवनतः (ब) जलदः
(स) असुन्दरः (द) शोकः []

प्रश्न: 3. सूर्यः कदा उदेति

1

- (अ) सायंकाले (ब) प्रातः काले
(स) मध्याह्ने (द) रात्रौ []

प्रश्न: 4 लतायाः वेदना आसीत्

1

- (अ) शिरीषवेदना (ब) कर्णवेदना
(स) हस्तवेदना (द) दन्तवेदना []

प्रश्न: 5 'अवनितलं पुनश्चवतीर्णश्चात्' इति पाठस्य लेखकः अस्ति (1) (2)

(अ) डॉ. अर्कनाथ

(ब) डॉ. हरिशास्त्री

(स) डॉ. नारायण भट्टः

(द) डॉ. बुद्धेश्वर नाम []

प्रश्न: 6 "स्थालिका" इत्युक्ते हिन्द्यां किं भविष्यति ? (1)

(अ) गिलास (ब) थाली

(स) चम्मच (द) कटोरी []

• अतिन्यूनतमस्य प्रश्नाः 7 तः 14 पर्यन्तम्

प्रश्न: 7. कोष्ठके उदत्त-उचित शब्दं चित्वा लाक्यानि पूर्यन्तु-

(क्रियां/श्रीः / ददाति)

2x2 = (04)

(i) पित्रा विनयम् ।

(ii) ज्ञानं भासः विना ।

प्रश्न: 8 सत्यकुशनानां समक्षे 'आम' इति असत्यकुशनानां समक्षे 'न' इति लिखन्तु. 2x2 = (4)

(i) महाराणा प्रतापस्य अश्वस्य नाम 'चेतक' आसीत्. ।

(ii) महाराणा प्रतापस्य पितुः नाम कुम्भा आसीत्. ।

प्रश्न: 9. अधोलिखित शब्दयोः पञ्चमी-विभक्तौ: एकवचनस्य रूपं लिखन्तु 2x2=4
शब्द एकवचनम्

(i) वृत्तः

(ii) घटः

प्रश्न: 10. अधोलिखित-प्रश्नयोः उत्तरे निर्धारित शब्दाले संस्कृते लिखन्तु 2x2=4

(i) अस्माकं पवित्रतमा नदी का अस्ति ?

उत्तरम्

(ii) हिमालयः भारतस्य कस्यां दिशायां अस्ति ?

उत्तरम्

प्रश्न: 11. कोष्ठके उदत्त शब्देषु उपित शब्दं चित्वा क्लृप्तशब्दानि पुरयन्तु 4x1=4

[स्वच्छताकार्यं, जनाः, चघकं, रेणुश्चानके, चतुष्पथे स्वच्छता]

(i) मार्गे जनाः एकमिताः सन्ति ।

(ii) एकः जनः -चघं पित्वा तत्र क्षिपति ।

(iii) नीलिमा वसश्चानकस्य करिष्यति ।

(iv) सर्वे भवेत् ।

प्रश्न: 12

दुर्गादेव्याः स्वशुपाणि सुमेलयन्तु -

4x1=4

अ भाग

ब भाग

(i) कालशान्ति

पञ्चमम्

(ii) सिद्धिदात्री

अष्टमम्

(iii) महागौरी

नवम्

(iv) शैलपुत्री

सप्तमम्

प्रश्न: 13. निम्नलिखित शब्दभौः निर्देशानुसारं रूपं लिखन्तु । 4x1=4

(i) कविः (प्रथमा विभक्तिः बहुवचनम्)

(ii) मुनिः (तृतीया विभक्तिः एकवचनम्)

(iii) गिरिः (पद्मनी विभक्तिः एकवचनम्)

(iv) कविः (प्रथमा विभक्तिः द्विवचनम्)

प्रश्न: 14. सुमेलनं कुर्वन्तु - (4x1=4)

	(क) शब्द	(ख) शब्द
(i)	शक्ति सम्भृतं	नीति संस्कृतम् ।
(ii)	शैति संस्कृतं	शुक्ति सम्भृतम् ।
(iii)	भुक्ति साधकं	धर्मनिष्ठकम् ।
(iv)	कर्मनिष्ठकं	मुक्ति साधकम् ।

लघूत्तरात्मक प्रश्नाः 15 तः 20 पर्यन्तम् ।

प्रश्न: 15 निम्नलिखित प्रश्नभौः उत्तरं लिखन्तु - (2x2½=5)

(i) संसारस्य सर्वोच्च-शिखरं किमस्ति ?

उत्तरम्

(ii) हिमगिरिः नाम " हिमालयः " इति किमर्थं प्रसिद्धम् अस्ति ?

उत्तरम्

प्रश्न: 16 - वतुर्षी - विभक्तौः रूपाणि लिखन्तु - (2x2½=5)

शब्द

एकवचनम्

द्विवचनम्

बहुवचनम्

(i) बालकः

(ii) पुत्रः

सप्तमी विभक्तौ

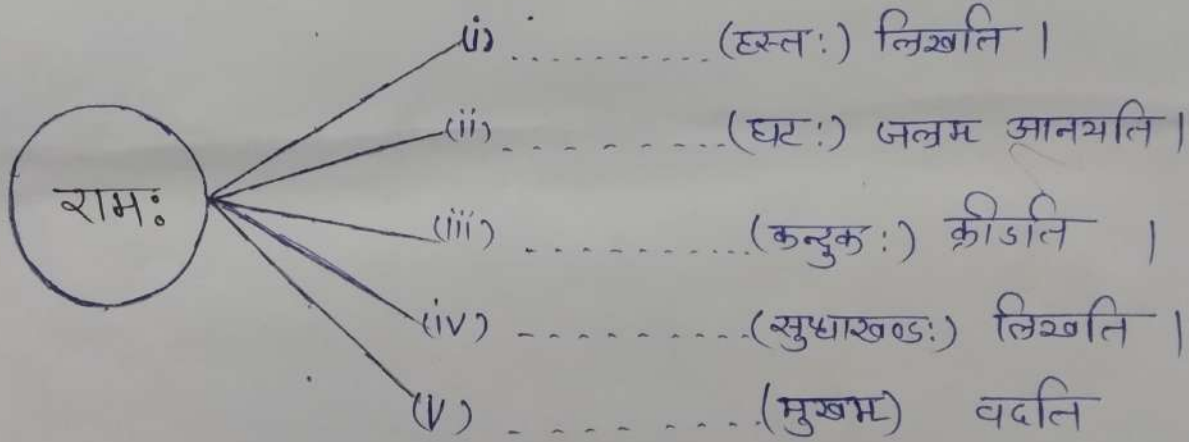
प्रश्न: 17. पुदत्त शब्दानां निर्दिष्ट एकवचने रूपाणि लिखन्तु 5x1=5

शब्दाः

एकवचनम्

- (i) विद्यालयः
- (ii) फलम्
- (iii) ग्रामः
- (iv) लता
- (v) कक्षा

प्रश्न: 18 लृतीयाविभक्तिरूपैः रिक्तस्थानं पूर्यन्तु - 5x1=5

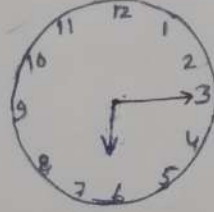
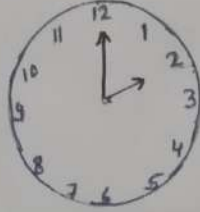
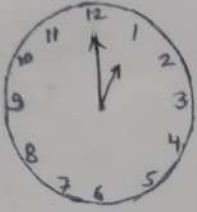
प्रश्न: 19 अधोलिखित संख्याशब्दानां संस्कृते लिखन्तु - 5x1=5

- उत्तरम्
- (i) 10 =
 - (ii) 13 =
 - (iii) 19 =
 - (iv) 21 =
 - (v) 30 =

प्रश्न: 20 चित्रं दृष्ट्वा समयं संस्कृतशब्देषु लिखन्तु -

5X1=5

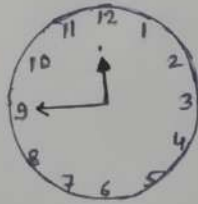
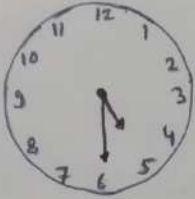
उत्तरम् -

(i)

(ii)

(iii)

(iv)

(v)

निबन्धात्मक प्रश्नाः 21 तः 22 पर्यन्तम् ।

प्रश्न: 21 कौडी - द्वौ श्लोकौ लिखन्तु ।

2X3=6

उत्तरम् -

(i)

(II)

प्रश्न: 22 क्रमेण माहेश्वरसूत्रान् रिक्तस्थानानि पूर्यन्तु । 6

उत्तरम् -

(1)

(2)

तृ नृ क

(3)

(4)

(5)

ह म व र ट

(6)

लण

(7)

अ म ङ ण न म्

(8)

(9)

ष ढ ष ष

(10)

(11) ख फ छ ठ थ च ट ल व

(12)

(13)

शषसश्

(14)

हल्

अभवा

• निम्नलिखितेषु उदाहरेषु के के वर्गः आगच्छन्ति इति लिखन्तु।

- (i) अण |
- (ii) अक |
- (iii) इण |
- (iv) यण |
- (v) ऐच |
- (vi) अच |

समाप्तम्